

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gimnaziul Corjova,
în cauza civilă la cererea înaintată de Nadejda Sandu către Gimnaziul Corjova cu
privire la anularea ordinului, restabilirea la locul de muncă, încasarea prejudiciului
material și moral,

împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admisă cererea de apel depusă de Nadejda Sandu, casată hotărârea din 02 noiembrie
2018 a Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari, fiind pronunțată o nouă hotărâre de
admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 01 decembrie 2016, Nadejda Sandu a depus o cerere de chemare în judecată
către Gimnaziul Corjova cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în
funcție, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în temeiul contractului individual de
muncă din 01.09.2015, încheiat între Gimnaziul Corjova, în calitate de angajator, și
Nadeja Sandu, în calitate de salariat, reclamanta a fost angajată în funcția de profesor
de matematică, în temeiul art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii, pe o durată
determinată. Termenul de valabilitate al contractului a fost stabilit de părți, reieșind din
durata anului școlar, adică de la 01.09.2015 până la 31.05.2016. În urma unor activități
suplimentare și reieșind din faptul că reclamanta a fost conducătorul clasei gimnaziale
de promoție, angajatorul i-a prelungit activitatea de muncă, care a durat în luna iunie
2016, cu includerea duratei de concediu anual de odihnă și continuarea serviciului în
luna august 2016. Pentru activitatea respectivă, în vara anului 2016 angajatorul i-a
achitat integral plățile salariale.

La 01 septembrie 2016, după ce în lunile iunie și august a efectuat lucrări de
reparație a clasei în care activa, reclamantei i s-a adus la cunoștință că a fost eliberată
din funcție, conform ordinului 55, în legătură cu expirarea termenului contractului.

Luând cunoștință de contractul individual de muncă, reclamanta a observat că în
conținutul acestuia de către angajator, contrar prevederilor art. 20 din contract și art.

68 din Codul muncii, fără un acord suplimentar semnat de ambele părți, au fost introduse rectificări asupra datei expirării contractului și anume, în loc de 31.05.2016, data expirării contractului a fost rectificată în data de 31.08.2016.

Reclamanta consideră că angajatorul a modificat data expirării contractului pentru a-și justifica concedierea ei de la 01.09.2016, deoarece în caz contrar, acesta era obligat să prelungească durata contractului prin prisma art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii și art. 83 alin. (4) din Codul muncii pe un termen ce nu depășește doi ani.

Astfel, reclamanta Sandu Nadejda a solicitat de a anula ordinul nr. 55 din 01.09.2016 al Gimnaziului Corjova „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă” cu Sandu Nadejda, ca fiind ilegal; a o restabili în funcția de profesor de matematică la Gimnaziul Corjova de la data concedierii ilegale, pe o durată determinată de doi ani; a încasa de la Gimnaziul Corjova în folosul ei salariul pentru perioada privării ilegale de a munci; a încasa de la Gimnaziul Corjova în folosul ei prejudiciul moral egal cu salariul stabilit de instanță pentru perioada absenței forțate de la serviciu, precum și toate cheltuielile de judecată.

Ulterior, reclamanta Nadejda Sandu a depus o cerere de concretizare a acțiunii, în privința pretenției cu privire la încasarea de la Gimnaziul Corjova în folosul ei a salariului pentru perioada privării ilegale de munci și încasarea prejudiciului moral.

În respectiva cerere reclamanta a invocat că, în cererea de chemare în judecată inițială a indicat că pârâtul era obligat să prelungească durata contractului prin prisma art. 55 alin. (1) lit. f) din Codul muncii și art. 83 alin. (4) din Codul muncii pe un termen ce nu depășește doi ani. Conform certificatului de salariu din 20.09.2018, prezentat de pârât, rezultă că reclamanta a lucrat după expirarea termenului contractului de muncă, iar în acest context a fost în drept să lucreze pe o durată determinată de până la 2 ani.

În pofida faptului că a fost privată ilegal de posibilitatea de a munci, prin falsificarea de acte oficiale, reclamanta nu va insista în continuare la durată maximă posibilă de restabilire la locul de muncă de doi ani, prevăzută de lege, dar numai pentru un an. În acest context perioada de muncă urma să dureze de la data expirării contractului de muncă - 31.05.2016 până la 31.05.2017 sau și luna iunie (7 zile lucrătoare pe iunie 2016).

Astfel în baza certificatului de salariu nr. 66, reclamanta a solicitat încasarea salariului pentru privarea ilegală de a munci după cum urmează, anul 2016: septembrie - 3533,34 lei, octombrie - 3533,34 lei, noiembrie - 3450,29 lei, decembrie - 3617,77 lei, anul 2017: ianuarie - 3617,77 lei, februarie - 3617,77 lei, martie - 3617,77 lei, aprilie - 3617,77 lei, mai - 3617,77 lei (în total 32223,59 lei) și plățile pentru concediu - 8046,36 lei, în total 40269 lei 95 bani.

În ceea ce ține de repararea prejudiciului moral, datorită comportamentului angajatorului, materializat prin falsificarea datelor în contractul individual de muncă și Registrul de ordine al Gimnaziului Corjova cu înlocuirea lunii mai cu luna august, reclamantei i-au fost cauzate suferințe psihice, manifestate inclusiv prin sentimentul de stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, nedreptate, dezamăgire și neîncredere în raport cu valorile față de care este atașată victima, etc., stări, apreciate inclusiv de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, ca fiind componente ale prejudiciului moral (cauzele Sommerfeld contra Germaniei și McFarlane contra Irlandei), stările indicate fiind cauzate de angajator, care a comis un abuz în raport cu Nadejda Sandu, legătura de cauzalitate între fapta ilicită și consecințele prejudiciabile, fiind stabilită.

Astfel, cuantumul prejudiciului moral cauzat nu are un scop punitiv și nici

vindicativ, urmând ca reparația să fie echitabilă și nu excesivă, iar în aceste condiții și conform art. 1423 din Codul civil și art. 90 alin. (3) din Codul muncii, mărimea compensației pentru prejudiciul moral urmează a fi stabilită în mărime de trei salarii medii lunare, ceea ce constituie 10741 lei 17 bani (un salariu mediu lunar calculat 32223,59 lei : 9 luni=3580,39 lei), sumă care îi va aduce satisfacție.

Reieșind din cele expuse, Nadejda Sandu a solicitat instanței anularea ordinului nr. 55 din 01.09.2016 al Gimnaziului Corjova „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă”, ca fiind ilegal; restabilirea reclamantei în funcția de profesor de matematică la Gimnaziul Corjova de la data concedierii ilegale, pe o durată determinată de un an; încasarea de la Gimnaziul Corjova în folosul ei a salariului pentru privarea ilegală de posibilitatea de a munci pentru perioada 01 septembrie 2016 - 31 mai 2017 și a plății de concediu, în total a sumei de 40269 lei 95 bani; încasarea de la Gimnaziul Corjova în folosul ei a prejudiciului moral în mărime de 10741 lei 17 bani; încasarea de la Gimnaziul Corjova în folosul ei a cheltuielilor de judecată rezultate din plăți pentru asistența juridică în sumă de 4000 lei și costul expertizei în sumă de 920 lei, adică în total a sumei de 4920 lei.

Prin hotărârea din 02 noiembrie 2018 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Nadejda Sandu, casată hotărârea din 02 noiembrie 2018 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii.

S-a anulat ordinul nr. 55 din 01.09.2016 cu privire la încetarea contractului individual de muncă.

S-a restabilit Nadejda Sandu în funcția de profesor de matematică la Gimnaziul Corjova de la data concedierii până la data de 31 mai 2017.

S-a încasat de la Gimnaziul Corjova în beneficiul Nadejdei Sandu salariul mediu, calculat pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă în mărime de 40 269,95 (patruzeci mii două sute șaiszeci și nouă lei, 95) lei și prejudiciul moral în mărime de 3580,39 (trei mii cinci sute optzeci lei, 39) lei.

S-a încasat de la Gimnaziul Corjova în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1315,5 lei, și în beneficiul Nadejdei Sandu cheltuielile de judecată suportate pentru asistența juridică în mărime de 4 000 lei și cheltuielile pentru petrecerea expertizei în sumă de 920 lei, iar în total suma de 4920 (patru mii nouă sute douăzeci) lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, în pofida faptului că durata contractului este direct prevăzută în art. 49 alin. (1) lit. c) din Codul muncii și angajatorul nu este în drept să îl modifice unilateral, circumstanțele constatate la examinarea cauzei, și anume rectificarea datei expirării contractului de către angajator, duce la nulitatea ordinului de concediere, contestat de către reclamantă.

Un alt aspect ce duce la anularea ordinului de concediere este și faptul că nu s-a ținut cont de pct. 22 al contractului individual de muncă, unde este menționat expres: „Cu titlu de excepție, modificarea unilaterală de către angajator, a prezentului Contract individual de muncă este posibilă numai în cazurile și în condițiile prevăzute de Codul muncii, în aceste cazuri, salariatul va fi prevenit despre necesitatea modificării Contractului individual de muncă cu 2 luni înainte”.

La fel, angajatorul nu a ținut cont de pct. 20 al prezentului contract, în care se menționează că prezentul contract individual de muncă nu poate fi modificat

(completat) decât printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia, fapt care a fost ignorat în speță.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a stabilit cu certitudine că angajatorul a modificat data expirării contractului pentru a-și justifica concedierea apelantei de la 01.09.2016, deoarece acesta era obligat să prelungească durata contractului prin prisma art. 55 alin. (1) lit. f) și art. 83 alin. (4) din Codul muncii pe un termen ce nu depășește doi ani. Întrucât Nadejda Sandu a continuat să muncească după data de 31.05.2016, aceasta a prezumat că administrația gimnaziului i-a prelungit tacit contractul individual de muncă.

La 23 septembrie 2019, Gimnaziul Corjova a contestat cu recurs decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-a indicat faptul că instanța de apel a luat în considerare niște erori tehnice în detrimentul voinței părților, exprimată în contract.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 02 noiembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari.

La 06 noiembrie 2019, Nadejda Sandu a depus referință la cererea de recurs, solicitând ca aceasta să fie considerată inadmisibilă.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gimnaziul Corjova este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 04 iunie 2019 și expediată participanților la proces la 10 iulie 2019 (f.d. 230, vol. I), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurent. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 23 septembrie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Gimnaziul Corjova.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gimnaziul Corjova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Svetlana Filincova